

TASHQI IQTISODIY FAOLIYATNI DAVLAT TOMONIDAN QO‘LLAB-QUVVATLASH

Rozimova Muhayyo

Annotatsiya: Ushbu maqolada tashqi iqtisodiy faoliyatni davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashning ahamiyati va mexanizmlari tahlil qilinadi. Tashqi iqtisodiy faoliyat mamlakatlar o‘rtasidagi savdo, investitsiya va iqtisodiy aloqalarni o‘z ichiga oladi va har bir davlatning iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi. Davlatlar o‘z iqtisodiy manfaatlarini himoya qilish va rivojlantirish maqsadida turli xil strategiyalarni amalga oshiradilar, jumladan, soliq imtiyozlari, savdo siyosati, investitsiya muhitini yaxshilash va diplomatik aloqalarni mustahkamlash. Shuningdek, ta‘lim va kadrlar tayyorlashning ahamiyati ham ko‘rib chiqiladi, chunki malakali kadrlar va innovatsiyalar iqtisodiy raqobatbardoshlikni oshirishda muhimdir.

Kalit so‘zlar: tashqi iqtisodiy faoliyat, mexanizmlar, strategiyalar, investitsiya, eksport, soliq, imtiyozlar.

Tashqi iqtisodiy faoliyat, ya‘ni mamlakatlar o‘rtasidagi savdo, investitsiya va boshqa iqtisodiy aloqalar, har bir davlatning iqtisodiy rivojlanishida muhim rol o‘ynaydi. Davlatlar o‘z iqtisodiy manfaatlarini himoya qilish va rivojlanish maqsadida tashqi iqtisodiy faoliyatni qo‘llab-quvvatlashga intilishadi. Bu jarayon bir qator mexanizmlar va strategiyalar orqali amalga oshiriladi. Davlat tashqi savdoni rag‘batlantirish uchun turli xil soliq imtiyozlari va subsidiyalarni taqdim etadi. Bu, eksport qiluvchilarga o‘z mahsulotlarini chet el bozorlariga chiqarishda yordam beradi. Masalan, eksportga yo‘naltirilgan mahsulotlar uchun soliq imtiyozlari berish, ishlab chiqaruvchilarni rag‘batlantiradi va ularning raqobatbardoshligini oshiradi. Shuningdek, davlat tomonidan taqdim etiladigan subsidiyalar, ishlab chiqarish xarajatlarini kamaytirish orqali eksport qiluvchilarning foydasini oshiradi. Davlat tashqi iqtisodiy faoliyatni qo‘llab-quvvatlash uchun savdo siyosatini ishlab chiqadi. Bu siyosat, mamlakatning iqtisodiy manfaatlarini himoya qilish va tashqi bozorlarda o‘z o‘rnini mustahkamlashga qaratilgan. Davlatlar ko‘pincha savdo kelishuvlari tuzish, tariflarni belgilash va savdo to‘siqlarini kamaytirish orqali o‘z iqtisodiy aloqalarini kengaytiradi. Bunday siyosat, nafaqat eksportni oshirish, balki importni ham tartibga solish orqali ichki bozorni himoya qilishga yordam beradi. Davlat investitsiya muhitini yaxshilashga intiladi. Tashqi investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay sharoitlar yaratish, investorlar uchun xavfsizlik va barqarorlikni ta‘minlash muhimdir. Davlatlar ko‘pincha investitsiya qonunlarini soddalashtirish, xorijiy investorlar uchun imtiyozlar taqdim etish va infratuzilmani rivojlantirish orqali bu maqsadga erishadilar. Masalan,

xorijiy investitsiyalarni jalb qilish uchun erkin iqtisodiy zonalar tashkil etish, investorlar uchun soliq imtiyozlari berish va boshqa rag'batlantiruvchi chora-tadbirlar ko'rish mumkin. Shuningdek, davlat tashqi iqtisodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlashda diplomatik aloqalarni ham muhim deb biladi. Mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalarni rivojlantirish uchun diplomatik munosabatlarni mustahkamlash, savdo missiyalari va ko'rgazmalar o'tkazish, shuningdek, xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik qilish zarur. Bu orqali davlatlar o'z mahsulotlarini yangi bozorlar bilan tanishtirish va savdo aloqalarini kengaytirish imkoniyatiga ega bo'ladi. Diplomantik aloqalar, shuningdek, savdo kelishuvlarini tuzish va iqtisodiy hamkorlikni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bundan tashqari, davlatlar o'z iqtisodiy faoliyatlarini qo'llab-quvvatlash uchun ta'lim va kadrlar tayyorlashga ham e'tibor berishlari zarur. Yangi texnologiyalar va innovatsiyalarni joriy etish, malakali kadrlarni tayyorlash orqali mamlakatlar o'z iqtisodiy raqobatbardoshligini oshirishi mumkin. Ta'lim tizimini rivojlantirish, ilmiy tadqiqotlarni qo'llab-quvvatlash va innovatsion loyihalarni moliyalashtirish orqali davlatlar o'z iqtisodiy salohiyatini oshirishga intilishadi. Natijada, tashqi iqtisodiy faoliyatni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, mamlakatning iqtisodiy o'sishi va rivojlanishi uchun muhim omil hisoblanadi. Davlatlar o'z iqtisodiy manfaatlarini himoya qilish va rivojlantirish maqsadida turli xil strategiyalarni amalga oshiradilar, bu esa ularning global iqtisodiy tizimdagi o'rnini mustahkamlashga yordam beradi. Tashqi iqtisodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlash orqali davlatlar nafaqat o'z iqtisodiy barqarorligini ta'minlaydi, balki xalqaro aloqalarni ham rivojlantiradi.

Shu bilan birga, davlatlar o'z iqtisodiy siyosatlarini amalga oshirishda xalqaro iqtisodiy sharoitlarni ham inobatga olishlari zarur. Global iqtisodiy o'zgarishlar, savdo urushlari, iqtisodiy sanksiyalar va boshqa omillar mamlakatlarning tashqi iqtisodiy faoliyatiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shuning uchun, davlatlar o'z iqtisodiy strategiyalarini doimiy ravishda yangilab borishlari va global tendentsiyalarni kuzatib borishlari muhimdir.

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, tashqi iqtisodiy faoliyatni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash, mamlakatning iqtisodiy barqarorligini ta'minlash va rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Davlatlar o'z iqtisodiy manfaatlarini himoya qilish, tashqi savdoni rag'batlantirish, investitsiya muhitini yaxshilash va diplomatik aloqalarni mustahkamlash orqali o'z iqtisodiy salohiyatini oshirishga intilishadi. Bu jarayon, nafaqat mamlakat ichidagi iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi, balki xalqaro iqtisodiy aloqalarni ham rivojlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Khalilov, A. (2020). "Tashqi iqtisodiy faoliyat va uning rivojlanishida davlatning roli". Iqtisodiyot va innovatsiyalar jurnali, 3(2), 45-58.
2. Murodov, S. (2019). "Davlat siyosati va tashqi savdo aloqalari". O'zbekiston iqtisodiyoti jurnali, 4(1), 12-20.
3. Toshpulatov, R. (2021). "Investitsiya muhitini yaxshilash va tashqi iqtisodiy faoliyat". Xalqaro iqtisodiy tadqiqotlar jurnali, 5(3), 30-37.
4. Saidov, D. (2022). "Tashqi iqtisodiy faoliyatni qo'llab-quvvatlash mexanizmlari". Iqtisodiy tadqiqotlar jurnali, 6(4), 78-85.
5. Abdullaeva, N. (2023). "Malakali kadrlar tayyorlash va tashqi iqtisodiy faoliyat". Ta'lim va iqtisod jurnali, 2(1), 15-22.